

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr. Piotra Robakowskiego pt. **„Utrzymanie ciągłości realizacji świadczeń medycznych w sytuacjach kryzysowych na przykładzie działania Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego”** na stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki o zdrowiu, napisana pod kierunkiem prof. dr hab. med. A. Basińskiego oraz promotora pomocniczego dr D. Ślęzaka.

Oceny rozprawy dokonano na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r.

– przepisy wprowadzające ustawę Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (D. U. z 2018 r. poz. 1669) w związku z art. 13 ust. 1 ustawy z dn. 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym (Dz. U. z 2017r., poz.1789).

Założenia polskiej polityki zdrowotnej zostały przedstawione w Narodowym Programie Zdrowia (NPZ) na lata 2016 – 2020. Program przyjęto w drodze Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. 2016 poz. 1492). Pierwszą strategię opracowano na początku lat 90. XX wieku jako odpowiedź na dokument Światowej Organizacji Zdrowia „Zdrowie dla wszystkich w roku 2000”. Akt był pionierską próbą zjednoczenia różnych organów administracji rządowej, społeczności lokalnych i organizacji pozarządowych w celu poprawy, utrzymania i ochrony zdrowia Polaków. Intensywne zmiany społeczne, polityczne i ekonomiczne lat 90. w Polsce niosły, poza możliwościami, zagrożenie zdrowia wielu grupom funkcjonującym w społeczeństwie. Celem strategicznym NPZ na lata 2016 – 2020 jest zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu, zwiększenie jakości życia ludności poprzez poprawę zdrowia oraz wydłużenie życia w zdrowiu.

Zmiany w sektorze usług medycznych wspierane są w zakresie polityki bezpieczeństwa. Szpitale zagrożone są występowaniem sytuacji kryzysowych, których liczba i zakres, ze względu na uwarunkowania geopolityczne, prawdopodobnie będzie rosła. Sytuacje te mogą wpływać bezpośrednio i pośrednio nie tylko na funkcjonowanie jednostki medycznej, ale całej społeczności, ponieważ dotyczą wypadków masowych, zagrożeń terrorystycznych, katastrof, klęsk żywiołowych, jak również działań wojennych. Bezpieczeństwo placówki medycznej zależne jest od wypracowanych ścieżek postępowania, ujętych najczęściej w procedury oparte na analizie informacji zastanej. Utrzymanie ciągłości świadczeń medycznych w sytuacjach kryzysu jest bowiem sprawą kluczową.

Ogólnym celem dysertacji było opracowanie procedur w zakresie wystąpienia możliwych sytuacji kryzysowych, wraz z opracowaniem wzorca obliczania skuteczności wdrażanych i realizowanych procedur.

Doktorant przedstawił również cele szczegółowe:

1. Rozpoznanie stanu aktualnego przygotowania szpitali na sytuacje kryzysowe
2. Analiza aktualnych zagrożeń
3. Opracowanie wzorca obliczania skuteczności wdrażanych i realizowanych procedur w związku z wystąpieniem sytuacji kryzysowej
4. Testowanie wybranych procedur (czas wykonania, efektywność)

Rozprawa napisana została na 117 stronach w typowym układzie dla prac doktorskich. We wstępie oraz dyskusji autor posłużył się 125 poprawnie dobranymi pozycjami piśmiennictwa w formie czasopism, rozdziałów z książek, danych zaczerpniętych ze źródeł elektronicznych oraz informacji prawnych. Znaczna większość bibliografii publikowana była po roku 2005.

We wstępie pracy mgr Piotr Robakowski opracował rolę polityki bezpieczeństwa, i jej uwarunkowań w polityce zdrowotnej, zwracając uwagę na multidyscyplinarne podejście do zagadnienia. Kompozycja tej części dysertacji, dając tło dla zarządzania kryzysowego, konsekwentnie prowadzi do przedstawienia założeń wstępnych i celu pracy.

Metodyka przyjęta w pracy była prawidłowa. Jednak opis na stronie 77 przedstawiający powody przeprowadzenia tego rodzaju analizy wydaje mi się zbyt obszerny jak na ten rozdział pracy. Sposób przeprowadzania badania odpowiadał wymogom założonego planu. Protokół badawczy obejmował analizę danych zastanych, obserwację uczestniczącą oraz studium przypadku. Podkreślić należy dokładność analiz oraz szczegółowy rozbiór ćwiczeń na oddziale ratunkowym w opisanych okresach.

Uzyskane wyniki przedstawiono w podziale na efektywność wykonania procedur i w odniesieniu do celów polityki bezpieczeństwa państwa. Otrzymane wyniki dają podstawę do sformułowania wniosków.

Doktorant przedstawiając czasowe harmonogramy przebiegu ćwiczeń udowodnił zasadność ich wykonywania w zaproponowanej procedurze, proponując wzór średniego czasu gotowości (MET - medium extreme time) stosowany w celu porównania wyników działań. Doktorant zwrócił też uwagę na znaczenie ciągłości działania w organizacji oraz uświadomienie zagrożeń w systemie zarządzania kryzysowego państwa.

Zrealizował On również główny cel pracy, tj. opracował wzorzec procedury Zarządzanie Ciągłością Działania. Wykazał, że na podstawie przeprowadzonych działań wraz z testowaniem przyjętych rozwiązań proceduralnych powstały wartości graniczne dla określania stanu sytuacji kryzysowej.

Dyskusja oparta jest o własne wyniki i konfrontację z pracami innych autorów. Sposób jej prowadzenia jest dojrzały.

Podobał mi się zwłaszcza ustęp w paragrafie końcowym, w którym mgr Piotr Robakowski pokusił się o sformułowanie konkretnych zaleceń w zakresie przygotowania szpitali do zarządzania kryzysowego.

Ciekaw jestem opinii Doktoranta na temat adresatów związanych z zespołem specjalistów dla budowania wytycznych w tym zakresie na terenie kraju.

Wnioski wyciągnięte przez autora pracy są prawidłowe, korespondują z pytaniami badawczymi i są zgodne z celami. Bibliografia stworzona jest zgodnie z założeniami dysertacji, jednak warto zapewnić pełną spójność cytowania w przyszłych opracowaniach literaturowych.

Moja ocena całości rozprawy jest pozytywna. Zachęcam do kontynuowania badań, mających na celu dobre przygotowanie na sytuacje kryzysowe placówek medycznych i eliminację zagrożeń dla sprawnego funkcjonowania polityki zdrowotnej państwa.

Mam zatem zaszczyt przedłożyć Wysokiej Radzie Nauk o Zdrowiu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i Panu Przewodniczącemu Rady mój wniosek o dopuszczenie mgr Piotra Robakowskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Z wyrazami szacunku

Paweł Sobujski